

บรรณานุกรม

- กนกวลี ชูชัยยะ และกฤษฎา บุญยสมบัติ. (2552). ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เล่ม 2
รัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2475. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- กมลพิสมัย นวรัตน์. (2506). กฎหมายตราสามดวง. พระนคร: ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2538). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการงานวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน.
ชลบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการเกษตร. (2540). เกษตรกรรมเชิงระบบความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ
ในระบบเกษตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมศิลปากร. (2538). ปราสาทเขาน้อยจังหวังวัดปรังจันบุรี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2524). คู่มือป้องกันกำจัดศัตรูข้าว. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2535). การสัมมนาข้าวไทยในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2546). คุณภาพและการตรวจสอบข้าวหอมมะลิไทย. กรุงเทพฯ:
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2468). ภูมิศาสตร์ประเทศสยาม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรนิติ.
- กองกัญและสัตววิทยา. (2538). ประมวลประวัติการระบาดของแมลงและสัตว์ศัตรูพืชที่สำคัญ.
กรุงเทพฯ: ฟันนี้พับบลิชชิง.
- _____. (2540). รายงานผลการค้นคว้าวิจัยการป้องกันกำจัด เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล. กรุงเทพฯ:
ฟันนี้พับบลิชชิง.
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์ และสุธี ประศาสน์เศรษฐ์. (2527). รายงานการวิจัยเรื่อง พื้นที่สามจังหวัดชายฝั่ง
ทะเลภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองปฐพีวิทยา. (2543). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการกรมวิชาการเกษตรประจำปี
พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองวัดภูมิพิสัยการเกษตร. (2541). ชีวิตปลอดภัยใช้สารพิษถูกต้อง ใน เอกสารประกอบการ
ประชุมสัมมนาวิชาการกรมวิชาการเกษตรประจำปี พ.ศ. 2541 (หน้า 110). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2543). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการกรมวิชาการเกษตรประจำปี 2543.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กำชัย ลายสมิต. (2536). *เศรษฐกิจไทยในระบบทุนนิยมโลก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติ ดันไทย. (2520). *คลองกับระบบเศรษฐกิจไทย* (พ.ศ. 2367-2453). วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เก็นสึคิ ศรีสว. (2552). *การศึกษาสภาพและแนวทางในการส่งเสริมการสืบทอดอาชีพทำนา*

ของลูกชาวนา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2524). *วิเคราะห์ลักษณะการเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ใน*

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกรียงไกร แสงทอง. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*

เกื้อกูล ยืนยงอนันต์. (2519). *การพัฒนาการคมนาคมทางบกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ*

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ขจร สุขพานิช. (2519). *ฐานันดรไพร่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์.

ขรรค์ชัย วัลลโภดม. (2535). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวนาอัน*

เนื่องจากการขายที่ดินกรณีศึกษา: ชาวนาในตำบลบางพระครู อำเภอนครหลวง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขามานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

งามพิศ สัตย์สวาง. (2545). *วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย: การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลง*.

กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.

จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร. (2535). *วิธีวิทยาการศึกษาสังคมไทย: วิธีใหม่แห่งการพัฒนา*. กรุงเทพฯ:

โครงการส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนไทย.

จรรยา พุทธศิริ. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*

จังหวัดปราจีนบุรี. (2542). *พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกถัณฑ์ และภูมิปัญญา. ใน พระราชพิธี*

มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ (หน้า 110-116). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

จินตนา กองเพชร. (2548). *หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผากับวิถีชีวิต: กรณีศึกษาบ้าน ไค้งสวรรค์*

ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

จิรพงศ์ ไกรรินทร์. (2543). *บทบาทของศัตรูธรรมชาติต่อการควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลใน*

นาข้าว. กรุงเทพฯ: การเกษตรการพิมพ์.

- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2527). *เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัย เรื่องศิลป์. (2517). *ประวัติศาสตร์ไทย สมัย พ.ศ. 2352-2353 ตอนที่ 1 ด้านสังคม*. กรุงเทพฯ: บ้านเรื่องศิลป์.
- _____. (2522). *ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. 2352-2453 ด้านเศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2513). *การเมือง-การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พ.ศ. 2411-2475*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และกัมปนาท ภักดีกุล. (2549). *ลุ่มน้ำโขง วิกฤตการพัฒนาและทางออก*. กรุงเทพฯ: เทคนิค 19.
- ชาติชาย พนานานนท์. (2516). *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1-3: 2325-2394)*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เชิดชาย เหล่าหล้า. (2523). *สังคมวิทยาชนบท*. กรุงเทพฯ: เพชรวิทยา.
- ชูศักดิ์ จุฑาวัตร. (2548). *ระบบเศรษฐกิจและพัฒนาระบบเศรษฐกิจไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ศ.เสริมมิตรการพิมพ์.
- ซิมเมอร์แมน, คาร์ล. ซี. (2476). *การสำรวจเศรษฐกิจในชนบทแห่งสยาม (ซิม วีระไวทยะ, แปล)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จักรการ.
- ดวงรัตน์ วงษ์เล็ก. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*
- คารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2529). *รายงานการวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน: ศึกษากรณีหมู่บ้านนาป่าหนาด*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คำรณราชานุภาพ, สมเด็จพระเทพฯ. (2513). *นิราศพระปฐมใน ชีวิตและงานของสุนทรภู่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวิทยา.
- ตราฐ สุวรรณานนท์. (2519). *ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองของไทยหลังจากทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในปี พ.ศ. 2398-2453*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ติรณ ไ้วศิริมณี. (2525). *เศรษฐกิจไทย: การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.

- ถนนม टना. (2527). *กิจการโรงสีข้าวในที่ราบภาคกลางของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถนนม อานามวัฒน์ และคณะ. (2518). *ประวัติศาสตร์ไทยยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงสิ้นอยุธยา*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถนัด คอมนันต์. (2511). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทวีรัชต์.
- ถนัด ทวีกานต์. (2556). ขาวนา. สัมภาษณ์
- ทรงศรี อาจอรุณ. (2506). *สิทธิสภาพนอกอาณาเขต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์.
- ทองสุข สมศรี. (2556). ขาวนา. สัมภาษณ์
- ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2521). *การผลิตและการค้าข้าวในภาคกลางรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-
2475)*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีสิทธิ์ ทองขุ่ม และ เพ็ญพงษ์ จันทโร. (2527). ข้าวพื้นเมืองพันธุ์นิยมปลูกในภาคใต้.
ใน *เอกสารวิชาการประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการประจำปีแก่นักวิชาการเกษตร
กลุ่มพืชไร่ภาคใต้* (หน้า 123-127). สงขลา: ว. การเกษตรการพิมพ์.
- ธันวา ใจเที่ยง และฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2547). ขาวนา: *ประวัติศาสตร์ชีวิต ความหวังและทางออก*.
กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- ธิดา สาระยา. (2544). *ประวัติศาสตร์ชาวนาสยาม*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- นริศรา วิรัชศิลป์. (2552). *การเปลี่ยนแปลงในด้านความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวของชาวนา
จังหวัดนครนายก: กรณีศึกษา ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยคดีศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทกร บุญเกิด. (2536). *อุสินทรีย์สร้างปยุให้ดิน*. กรุงเทพฯ: ว.กสิกร.
- นันทยา สว่างวุฒิธรรม. (2521). *การเลิกไพร่: ผลทางด้านการเมืองในสมัยรัชกาลที่ 5*.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา สุริยะเจริญ. (2535). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาฆ่าแมลงของเกษตรกร อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังแวดล้อม,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิติ กสิโกศล. (2525). *วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหลังสงครามโลก ครั้งที่ 1*. กรุงเทพฯ: สถาบัน
ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2538). *การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศรีนังเซ็นเตอร์.

เนาวรัตน์ ชินินา. (2542). *วิถีชีวิตของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรเทา จันทร์พุ่ม. (2541). พืชและระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ใน
เอกสารประกอบการสัมมนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อแก้ปัญหาของเกษตรกร
(หน้า 85-87). ยะลา: สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8.

บริบทประวัติศาสตร์เอเชีย. (2548). *วารสารประวัติศาสตร์*, 4, 29-30

บ็อค, คาร์ล. (2505). *สมัยพระปิยมหาราช* (เสฐียร พันธรัณย์ และอัมพร จุลานนท์, แปล).
กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

บังอร ปิยะพันธุ์. (2529). *ประวัติศาสตร์ของชุมชนลาวในหัวเมืองชั้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น*.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2541). *ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

บุญทัน ดอกโรสง. (2530). *การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (ทวิลักษณ์) ในการพัฒนาชนบทไทย*
กรณีเฉพาะ จีน อินเดีย ไต้หวัน ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

บุญยัง แสงเย็น. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*

บุญรอด แก้วกันหา. (2518). *การเก็บส่วยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2411)*.

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเสริม สมศรี. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*

บุรรัตน์ สัมตติยะ. (2539). *ภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปก แก้วกาญจน์. (2530). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนชาวนา*
จากผลกระทบของระบบการผลิตเพื่อขายในช่วง 2 ทศวรรษ ศึกษาเฉพาะกรณีบ้าน
เขาเจ็ยก อ.เมือง จ.พัทลุง. กรุงเทพฯ: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ปราโมทย์ ไม่กล้า. (2546). *ระบบชลประทาน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประกาศพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ 5. (2441). พระนคร: โรงพิมพ์บำรุง

ประสพ วีระกรพานิช และคำริ ถาวรมาศ. (2536). *ใต้เดือนดินกับความอุดมสมบูรณ์ของดิน*.

กรุงเทพฯ: ว.กสิกร.

ประสาน พรหมสูงวงศ์ และคำริ ถาวรมาศ. (2536). *เตรียมดินสู่ภัยแล้ง*. กรุงเทพฯ: ว.กสิกร.

ประสิทธิ์ แก้วสิงห์. (2517). *การปรับปรุงการเกษตรในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2435-2453*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประสิทธิ์ พันธุ์หนอง. (2517). *ประวัติความเป็นมาของบ้านตึ่ม “อรัญญิก”*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, กาญจนา แก้วเทพ, และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2535). *วิธีวิทยาการศึกษาสังคมไทยวิธีใหม่แห่งการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรด.

ปรีชา ศรีวาลย์. (2546). *สงครามโลกครั้งที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

พรเพ็ญ ทับเปลี่ยน. (2543). *การวิเคราะห์การอยู่รอดของชุมชนในระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า*.

วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรเพ็ญ ศาสตรียากรณ์. (2549). *ชาวนาในยุคเศรษฐกิจเพื่อการค้า*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วัดกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรรณี อวนสกุล. (2535). *แนวการศึกษาระบบเศรษฐกิจตลาดกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยภาคกลาง พุทธศตวรรษที่ 24-25 ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องหนึ่งศตวรรษสยามใหม่กับเส้นทางสู่อนาคต เสนอที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก (หน้า 76-77)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พระวรภักดีพิบูล. (2508). *การปกครองท้องถิ่น*. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์.

พลกุล อังกันันท์. (2514). *บทบาทจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พลเดช ปิ่นประทีป. (2542). *สู่ความเป็นไทด้วยพลังของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

พัทธา สายหู. (2540). *กลไกของสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชญ์ สมพอง. (2522). *สังคมชาวชนบท*. กรุงเทพฯ: เซนต์ทรีเอ็กซ์เพรสศึกษาการพิมพ์.

- พิทยา อรุณพงษ์. (2551). การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำนาในการทำนาของชาวนา บ้านหนอง
ตาบุญ ตำบลยาง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พีระศักดิ์ เสรีกุล, ชูชีพ เขียวอุบล และ จงรักย์ สมใจ. (2551). การสำรวจเชิงวิเคราะห์ความต้องการ
ของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มจังหวัดปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว. ปราจีนบุรี:
คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ วิทยาเขตปราจีนบุรี
- พูนผล อาสนจินดา. (2514). ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิม และ อ้อมเดือน สดมณี. (2529). คำนิยมของชาชนบทไทย. กรุงเทพฯ:
ว.กสิกร.
- ไพฑูรย์ สายสว่าง. (2522). เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย
(ศ.205). กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภารดี มหาจันทร์. (2527). รัตนโกสินทร์ยุคปรับปรุงประเทศ (พ.ศ. 2394-2475). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2554). การตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ยุคก่อนประวัติศาสตร์-
รัตนโกสินทร์ตอนต้น). ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี มหาจันทร์ และคณะ. (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกระทบและสู่ทางการลงทุน
ด้านสังคมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ชลบุรี: โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณีชัย ทองอยู่. (2546). การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจชาวนาอีสาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- มนัส สุวรรณ. (2532). นิเวศน์วิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2537). ปฏิวัติวิทยาเบื่องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2553). โครงการพัฒนาโครงข่ายด้าน Logistics เชื่อมโยงระหว่าง
จังหวัด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). เศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยศ สันตสมบัติ. (2539). *ท่าเกวียน บทวิเคราะห์เบื้องต้นว่าด้วยการปรับตัวของชุมชนชาวนาไทยท่ามกลางการปิดล้อมทางวัฒนธรรมอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: คบไฟ.

ยิ่งศักดิ์ อิศรเสนา. (2522). *มารยาแม่โพสพ*. กรุงเทพฯ: นิเวศกรรมการพิมพ์.

ยุพิน คำแหง. (2528). *เทคโนโลยีการผลิตข้าวของประเทศไทย พ.ศ. 2398-2475*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัชนิกร เสริมฐ. (2528). *สังคมวิทยาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ริกส์, เฟรด. ดับบลิว. (2519). *การปรับตัวเข้าสู่ยุคใหม่ของสยามและพม่า (อมร โสภณวิเศษฐวงศ์ และเอกวิทย์ ณ ถลาง, แปล)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ฤทัย จงใจรัก. (2520). *เรือนไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ลาอุแบร์. (2510). *จดหมายเหตุลาอุแบร์ฉบับสมบูรณ์*. (สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล) กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เลิศชาย ศิริชัย. (2541). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสนับสนุนบทบาทขององค์กรความร่วมมือของประชาชนในการพัฒนาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดและอำเภอ*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,

วรรณิ แผลูกอินทร์. (2538). *ความสำคัญของการผลิตเพื่อการค้าของเมืองฉะเชิงเทราในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนสนธิสัญญาบาวริง*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วราพร สุรวดี. (2530). *นิเวศวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

วสิน ปัญญาวัชรตระกูล. (2542). *การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในล้านนากับการก่อตัวของสำนักท้องถิ่น พ.ศ. 2459-2480*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันเพ็ญ สุรฤกษ์. (2538). *ภูมิศาสตร์การเกษตรเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

วัยอาจ, เดวิด เจ. (2509). *พระสงฆ์เป็นเครื่องยกฐานะในสังคมไทยโบราณ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิจิตรวาทการ, พลตรีหลวง. (2518). *วิจิตรสาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิ่งกลการพิมพ์.

วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ. (2535). *ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์เมืองไทยอุดมสมบูรณ์ติดอันดับ 7 ในเอเชีย. ใน เอกสารประกอบคำสอนวิชามนุษย์นิเวศวิทยา (หน้า 110-112). สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.

- วิทยา เชียงกุล. (2526). ปัญหาพื้นฐานของประเทศด้อยพัฒนา. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2541). สังเวคล้อมและการพัฒนา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาสาธาณสุข
อาเชียน.
- วิมล คำศรี. (2544). วัฒนธรรมข้าวและพลังอำนาจชุมชนรอบทะเลสาบสงขลา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วิลาสวงศ์ พงศบุตร. (2518). แบบเรียนสังคมศึกษา ส 401, ส 402. ประวัติศาสตร์ไทยชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิไลลักษณ์ พลกลาง. (2541). ลักษณะประจำพันธุ์ข้าวพื้นเมืองของไทย. กรุงเทพฯ:
กรมวิชาการเกษตร.
- วิวัฒน์ชัย อัดถากร. (2544). ผ่านแผน 9 สร้างบ้านไม่ตรงแบบ. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- วีระชัย โชคมุกดา. (2537). *World War I, II มหาสงครามที่โลกไม่มีวันลืม*. ม.ป.ท.
- เวลส์, ควอริช. (2519). การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ (กาญจนี สมเกียรติกุล และ
ยุพา ชุมจันทร์, แปล). กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ศรีัญญา คันธาชิต. (2540). พัฒนาการทางเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำบางปะกง พ.ศ. 2419-2475.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2545). *อารยธรรมฝั่งทะเลตะวันออก*. กรุงเทพฯ: มติชนการพิมพ์.
- ศิริจิต พุ่มหว่า. (2536). การวางแผนโครงการพัฒนาการเกษตร. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
(2541). อด นิโย ใน เอกสารประกอบคำสอนวิชามนุษย์นิเวศน์วิทยา (หน้า 112).
สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริรักษ์ ศิวารมย์. (2527). กระบวนการการแบ่งชนชั้นชาวนาในชนบท: ศึกษาเฉพาะชาวนา
ภาคกลาง พ.ศ. 2485-2524. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกกร สุธาวุฒิ. (2554). บทบาทในการประกอบธุรกิจของรัฐไทยในกระแสโลกาภิวัตน์หลัง
สนธิสัญญาเบาว์ริง. คุยฎิพนธ์การศึกษาปริญญาคุยฎิบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา,
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. (2544). *หาอยู่หากิน เพื่อค้า เพื่อขาย เศรษฐกิจไทยรัตนโกสินทร์ตอนต้น*.
กรุงเทพฯ: มติชน.
- สกินเนอร์, วิลเลียม จี. (2529). *สังคมจีนในประเทศไทยประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์*. (พรรณ
นัตร์พลรักษ์, แปล) กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2536). *ข้าวกับวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์อมรินทร์พรินติ้ง.

สถาบันวิจัยข้าว. (2543). *ข้าว: ชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2547). *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ: คบไฟ.

สมชาย หลั่งหมอยา. (2521). *ปัญหาชาวนาและนโยบายของรัฐบาลในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2513). *นิทานโบราณคดี* (พิมพ์ครั้งที่ 14).

กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

สมภพ มานะรังสรรค์. (2528). *เศรษฐกิจชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2545). *พัฒนาการของภาคเกษตรและผลกระทบต่อชาวไร่ชาวนาไทยในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2-พ.ศ. 2536*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมยศ พุ่มหว่า. (2534). สังคมชนบทกับการพัฒนา. ใน *หนังสือประกอบการสอนวิชาพัฒนาชนบท* (หน้า 25-28). สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

_____. (2538). *การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้นวัตกรรมทางการเกษตร*. สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

_____. (2539). *การวินิจฉัยระบบสังคมเกษตรกรรม กิ่ง อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา*. ใน *เอกสารประกอบการสัมมนากระบวนการทำฟาร์มครั้งที่ 11 วันที่ 12-15 มีนาคม 2539 จังหวัดเพชรบุรี* (หน้า 32-33). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ว. เกษตรก้าวหน้า.

_____. (2541). *การวิเคราะห์ระบบสังคมเกษตร*. สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมยศ พุ่มหว่า, ศิริจิต พุ่มหว่า และอนุวัต พานทอง. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่อง ผลการทำไร่นาสวนผสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เน้นเฉพาะอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ วั่งใน. (2528). *จุลินทรีย์และกิจกรรมในดิน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2552). *สังคมไทย: ลักษณะการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมสมัย ศรีสุทรพรรณ. (2517). โคมหน้าคักคินาไทย. กรุงเทพฯ: อัครานุกูลกิจการพิมพ์.
 สมัย สุทธิธรรม. (2540). สารคดีชุด ถิ่นทองของไทย ปราชินบุรี. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
 สรศัลย์ แห่งสภา. (2540). ชีวิตไทยในไฟสงครามโลกครั้งที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สารคดี.

สรสิทธิ์ วัชรโรทยาน. (2527). ความอุดมสมบูรณ์ของดิน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 สังฆราชपालเลกซ์. (2506). เล่าเรื่องเมืองไทย. (สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล) กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ก้าวหน้า.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2523). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
 _____. (2538). ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิทธิพร ธรรมานนท์. (2552). ประสบการณ์การฟื้นฟูลำน้ำของชาวนาไทย. วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.

สิริวิมล ดันติณนอมวงศ์. (2547). การเปลี่ยนแปลงอาชีพของชาวนาไทยภาคกลาง: กรณีศึกษา
 บ้านคลองสิบ ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2556). มูลค่าข้าวส่งออก.
 วันที่ค้นข้อมูล 12 มกราคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.riceinspection.com/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2537). โครงการศึกษาข้อมูล
 และศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำปราชินบุรี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549 ก). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์.

_____. (2549 ข). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์.

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ. (2555). ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย. วันที่ค้นข้อมูล
 15 กรกฎาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.bedo.or.th/default.aspx>

สำนักงานแรงงานจังหวัดปราชินบุรี. (2553). รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดปราชินบุรี.
 ปราชินบุรี: รุ่งเรืองการพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2546). รายงานการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่
 สัมฤทธิ์ผลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานกรรมาธิการ.

สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6. (2548). รายงานประจำปี สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 2548. จันทบุรี: สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2541). สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2539/ 2540. กรุงเทพฯ: เจ เอ็น ที.

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2545). โครงการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมภายหลังการก่อสร้างเขื่อนทดน้ำบางปะกง และประเมินค่าความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม.

_____. (2550). โครงการประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำบางปะกง. กรุงเทพฯ: เทคนิค 19.

สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2525). รายงานการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความยากจนในชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ตำราญ ธรรม. (2543). พงศศิริ 20 พฤษภาคม 2543. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.

สุดใจ พงศ์กล้า. (2528). มณฑลปราจีนบุรี สมัยเริ่มแรกถึงสมัยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนมรุพงศ์ศิริพัฒน์ (พ.ศ. 2436-2458). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุทธาดา เลขไวฑูรย์. (2536). ฉะเชิงเทรากับนโยบายการชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453). ฉะเชิงเทรา: สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา.

สุธี สังข์หิรัญ. (2542). การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของชาวบ้านในชุมชนคูขุด ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยคดีศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุนทรี อาสะโวทัย. (2520). การพัฒนาระบบการชลประทานในประเทศไทยตั้งแต่พ.ศ. 2431 ถึง พ.ศ. 2493. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ ไชยเมธ. (2524). ภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุภาวศ์ จันทวานิช. (2529). รายงานผลการศึกษาสภาพสังคม วัฒนธรรมของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สุมาลี พันธุ์ธรา. (2543). พัฒนาการของอำนาจท้องถิ่นในบริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกงและ
ชายฝั่งทะเล ตะวันออก พ.ศ. 2440-2516. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยันต์ สุวรรณราช และคณะ. (2550). การเมืองเศรษฐกิจและสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุวัฒน์ รวยอารีย์. (2537). ศึกษาการระบอบของแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญบนข้าวพันธุ์สงเสริม.
กรุงเทพฯ: วิทยาการเกษตร .
- สุวัฒน์ รวยอารีย์ และวนิช ขาค่าย. (2540). แมลงล่าศัตรูข้าวที่ระบาดเป็นครั้งคราวแต่รุนแรง.
กรุงเทพฯ: วิทยาการเกษตร.
- สุวิทย์ ชีรสาคัด. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านอีสาน
2488-2544. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- สุวิทย์ ชีรสาคัด และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2529). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง
สังคมและวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน: กรณีบ้านโนนตะแบก, ขอนแก่น:
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ ไพทยวัฒน์. (2522). วิวัฒนาการเศรษฐกิจชนบทในภาคกลางของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ ภูมิวนะ. (2539). เอกสารวิชาการเรื่องแนวคิดในการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเกษตร.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เสถียร โกเศศ. (2515). ชีวิตชาวไทยสมัยก่อนและการศึกษาเรื่องประเพณีไทย. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
(2529). พื้นความหลัง เล่ม 1. กรุงเทพฯ: เทียนวรรณ.
- เสถียร ลายลักษณ์, ร.ต.ท. และคณะ. (2477). ประชุมกฎหมายประจำศก พ.ศ. 2459 เล่ม 29.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดลิแมต์.
- แสงอรุณ เคยมีทรัพย์. (2556). ชาวนา. สัมภาษณ์
- อคิน ระพีพัฒน์, ม.ร.ว. (2521). สังคมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2416. (ประกายทอง
ศิริสุข, ม.ร.ว. และพรณี สรบุญมี, แปล). กรุงเทพฯ: มูลนิธิตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์.
- อดิศร หมวกพิมาย. (2531). กรมท่ากับระบบเศรษฐกิจไทย: วิเคราะห์โครงสร้างและการเปลี่ยน
ตั้งแต่สมัยธนบุรี การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง (พ.ศ. 2310-2393). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อภิชาติ พันธเสน และมนตรี เจริญวิทยาการ. (2531). *การเมืองเรื่องข้าว*. กรุงเทพฯ: สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- อานนท์ สุนทร. (2556). *ชาวนา. สัมภาษณ์*
- อาแว มะแสด. (2543). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตร*.
สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อินแกรม, เจ. ซี. (2552). *การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในประเทศไทย 1850-1970*.
(ชูศรี มณีพฤกษ์ และเฉลิมพงษ์ เอี่ยมกมล, แปล) กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้า
ประเทศไทย.
- อำนาจ สิตวัตร. (2535). *ศึกษาวัฒนธรรมในการทำน้างหวัดพระนครศรีอยุธยา*.
พระนครศรีอยุธยา: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.
- อำพิกา สวัสดิ์วงศ์. (2545). *ถนนสู่ชุมชนกับการพัฒนาการทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกของ
ประเทศไทย พ.ศ. 2477-2539*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โอภาส ปัญญา, อนุชาติ พวงสำลี และวิภาณุ กองจันทร์. (2543). *ชุมชนกับการจัดการทรัพยากร
ภาคตะวันตกใน พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากร สถานการณ์ในประเทศไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ฮอลล์, ดี. จี. อี. (2522). *ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม 2*. (วรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
และคณะ, แปล) กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- แฮงส์, ลูเซียน เอ็ม. (2527). *ข้าวกับมนุษย์: นิเวศน์วิทยาทางการเกษตรในเอเชียอาคเนย์*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ingram, D. (1971). Toward a theory of person deixis. *Papers in Linguistics*, 4(37-54), 340.
- Mulongoy, K., & Merckx, R. (1991). *Soil Organic Matter Dynamic and Sustainability of
Tropical Agriculture*. United Kingdom: John Wiley and sons.